

Bērna tiesības uz izglītību – par mācību iestādēm saņemto sūdzību apkopojums

01.10.2013.

2013.gada septembrī Tiesībsarga birojā ir vērsušās 168 personas, lai saņemtu konsultāciju par jauno regulējumu attiecībā uz mācību līdzekļu iegādi vai informētu par iespējamiem bērna tiesību iegūt izglītību bez maksas pārkāpumiem. Lielākā daļa iesniegumu saņemti par mācību līdzekļu nodrošinājumu skolās (145), mazāk - pirmsskolas izglītības iestādēs (23). Kopā ar 58 augustā saņemtajiem iesniegumiem saņemti 226 iesniegumi.

Pārsvarā saņemti vispārīga rakstura jautājumi, nenorādot konkrētu izglītības iestādi – vecāki un paši izglītojamie grib zināt par savām tiesībām konkrētajā situācijā, kā pareizi rīkoties, vai izglītības iestādes rīcība ir tiesiska, piemēram:

- Vai jaunais regulējums attiecas arī uz pirmsskolas izglītības iestādēm (bērnu dārzu)?
- Vai jaunais regulējums attiecas arī uz pašvaldības deleģētajām grupām privātajās pirmsskolas iestādēs?
- Vai vecāki drīkst paši nopirkt darba burtnīcas?
- Ko darīt, ja liek uzdevumus no darba burtnīcas pārrakstīt?
- Ko darīt – nopirkt vai nepirkt darba burtnīcas, ja daļai bērnu tās ir nopirkuši vecāki?
- Vai skola drīkst iekasēt naudu par skolēna dienasgrāmatu?

Konstatēti gadījumi, kad pedagogs bez direktora ziņas licis iegādāties darba burtnīcas. Daudzos gadījumos konstatētas skolas un vecāku komunikācijas problēmas – vecāki uztvēruši informāciju saasināti, skola informējusi vecākus ar bērnu starpniecību vai nav sniegusi izsmeļošu informāciju, kā rezultātā radušies pārpratumi, kas ar tiesībsarga iesaistīšanos novērsti. Skolas direktors ir tā persona, kas atbild par normatīvo aktu ievērošanu skolā, tāpēc aicinām vecākus sākotnēji risināt ar mācību līdzekļu iegādi saistītos jautājumus tieši ar direktoru.

Piemēram, tika saņemta informācija, ka Kuldīgas Centra vidusskolas dabaszinību skolotāja 6.klases skolēniem likusi nopirkt Atlantu par aptuveni 5,00 Ls. Sazinoties ar skolas direktori un dabaszinību skolotāju, informācija neapstiprinājās. Skolotāja esot teikusi bērniem, ka gadījumā, ja kādam ir mājās Atlants, to var izmantot. Atlanti darbam klasē tiek nodrošināti, un vecākiem tie nav jāpērk.

Piemēram, tika saņemta informācija, ka Rīgas Pļavnieku pamatskola skolas pirktajā darba burtnīcā neatļauj rakstīt. Sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka skola ir sagādājusi visas vajadzīgās darba burtnīcas un vienīgā darba burtnīca, kurā neatļauj rakstīt iekšā, ir darba burtnīca 4.klasei sociālajās zinībās. Burtnīcā ir daudz attēlu un to izmanto stundās kā uzskates līdzekļi – uzdevumu skatās darba burtnīcā un izpilda parastajā burtnīcā. Bērniem nav jāpārraksta teksts, bet gan jāizpilda uzdevums. Bērnu tiesību iegūt izglītību bez maksas pārkāpums netika konstatēts.

Atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem vai jautājumiem, kas varētu interesēt plašāku sabiedrību un raisīt diskusiju, tiek publicētas atsevišķi.

Pirmsskolas izglītība

Galvenā problēma - vecākiem izsniegtajos mācību līdzekļu sarakstos ir gan individuālie mācību piederumi, kas jāpērk vecākiem, gan mācību līdzekļi izglītības satura apgūšanai, kas jāpērk izglītības iestādei. Ikvienā gadījumā tika konstatēts, ka saraksts ir jāprecizē atbilstoši Izglītības likuma grozījumiem. Aicinājām šajā jautājumā vispirms vērsties pie iestādes vadītāja.

Pamatizglītība un vidējā izglītība

Galvenā problēma - lielā daļā Latvijas pašvaldību (Saulkrastu novads, Rēzekne, Krāslavas novads u.c.) izglītības iestādēm nav pietiekamu naudas līdzekļu, lai iegādātos darba burtņīcas visos mācību priekšmetos, kuros pedagogi tās uzskata par nepieciešamām.

Piemēram, Krāslavas novada dome, veidojot pašvaldības budžetu 2013.gadam, mācību līdzekļiem piešķīrusi finansējumu 6,29 Ls apmērā vienam izglītojamam. Valsts ir piešķīrusi mērķdotāciju mācību literatūras (grāmatu) iegādei 6,26 Ls un mācību grāmatām pielīdzināto dabu burtņīcu iegādei aptuveni 2,00 lati vienam izglītojamam, kas kopā ar Krāslavas novada domes piešķirto finansējumu būs aptuveni 14,55 Ls mācību gadā vienam izglītojamam.

Izglītības programmas īstenošanai nepieciešamie mācību līdzekļi vienam izglītojamam izmaksā aptuveni 40,00 Ls mācību gadā.

Krāslavas novada izglītības iestādēm nav pietiekamu finanšu līdzekļu mācību līdzekļu iegādei, lai nodrošinātu izglītojamo tiesības iegūt izglītību bez maksas.

Līdzīga situācija ir visās pašvaldībās, kurās pašvaldības piešķirtais finansējums ir nesamērīgi mazs (līdz 10,00 latiem vienam izglītojamam).

Piemēram, saņemti vairāki iesniegumi par nepietiekamu nodrošinājumu ar mācību līdzekļiem Rēzeknes pilsētas izglītības iestādēs - Rēzeknes Poļu ģimnāzijai un 1., 5. un 6.vidusskolai trūkst finanšu darba burtņīcu iegādei, tādēļ klašu audzinātāji un mācību priekšmetu skolotāji aicina vecākus nopirkt nepieciešamos mācību līdzekļus. Rēzeknes pilsētas dome, veidojot pašvaldības budžetu 2013.gadam, mācību līdzekļiem, tajā skaitā mācību grāmatām, piešķīrusi finansējumu 3,50 Ls apmērā vienam izglītojamam, proti 2,00 Ls skolu bibliotēku grāmatu krājumu papildināšanai un 1,50 Ls mācību līdzekļu un materiālu iegādei, kas kopā ar valsts mērķdotāciju ir aptuveni 11,74 Ls mācību gadā vienam izglītojamam.

Vairāki iesniegumi saņemti par situāciju Saulkrastu vidusskolā. Saulkrastu novada dome, veidojot pašvaldības budžetu 2013.gadam, mācību līdzekļiem, tajā skaitā mācību grāmatām, piešķīrusi finansējumu 9,00 Ls apmērā vienam izglītojamam, kas kopā ar valsts mērķdotāciju ir aptuveni 17,24 Ls mācību gadā vienam izglītojamam. Turklāt Saulkrastu novada dome ir informēta, ka saskaņā ar novada iestāžu veiktajiem aprēķiniem izglītības programmas īstenošanai nepieciešamie mācību līdzekļi vienam izglītojamam izmaksā aptuveni 50,00 Ls mācību gadā.

Tiesībsargs vairākkārt, sākot no 2012.gada, visām 119 pašvaldībām ir rakstījis vēstules¹, informējot, ka būs nepieciešams papildu finansējums mācību līdzekļu iegādei. Pašvaldībām tika lūgts, plānojot 2013.gada budžetu, nodrošināt finansējumu valsts izglītības standarta

---

¹ Tiesībsarga biroja 2012.gada 20.decembra vēstule Nr.1-5/313.

Istenošanai nepieciešamo mācību līdzekļu iegādei un informēt tiesībsargu par izglītības iestādēm šim mērķim piešķirtā finansējuma apmēru.

Apkopojot pašvaldību sniegto informāciju, secināms, ka situācija valstī mācību līdzekļu nodrošinājumā ir ļoti atšķirīga – ir pašvaldības, kuras piešķirušas līdzekļus 40,00 – 50,00 Ls apmērā vienam izglītojamam², un ir pašvaldības, kuru piešķirtā summa ir līdz 10,00 Ls, tostarp Rēzeknes pilsēta, Saulkrastu novads, Krāslavas novads, Saldus novads. Līdz ar to ir pašvaldības, kas pilnībā nodrošina un jau pagājušajā mācību gadā nodrošināja visu mācību procesam nepieciešamo, tostarp darba burtnīcas, un ir pašvaldības, kurās skolām nav pietiekama finansējuma mācību līdzekļu iegādei.

Izglītības iestādes ir nonākušas tādā situācijā, ka valsts un pašvaldības piešķirtais finansējums nesedz programmas izmaksas, bet prasīt finansējumu vecākiem neatļauj normatīvie akti.

Nemot vērā, ka tiesībsargam ir noteikta funkcija veicināt privātpersonas civiltiesību aizsardzību un labas pārvaldības principa ievērošanu valsts pārvaldē, Rēzeknes pilsētas domei un Saulkrastu novada domei tika nosūtītas vēstules ar lūgumu izvērtēt iespēju piešķirt papildu finansējumu izglītojamo nodrošināšanai ar mācību līdzekļiem.

Sākotnēji daudz iesniegumu tika saņemts par situāciju Liepājas skolās. Liepājas pilsētas dome pieņēma lēmumu no pašvaldības budžeta piešķirt papildu finansējumu daba burtnīcu iegādei 47 406 latu apmērā jeb sešus latus vienam skolēnam. (Sākotnēji 2013.gada budžetā Liepājas pašvaldības finansējums bija 13,33 Ls vienam izglītojamam).

Arī Madonas novada pašvaldība 2013.gada 29.augustā sakarā ar grozījumiem Izglītības likuma 12.pantā nolēma piešķirt papildu finansējumu 5,00 Ls apmērā uz katru Madonas novada pašvaldības vispārizglītojošās izglītības iestādes skolēnu mācību līdzekļu iegādei par kopējo summu Ls 12500,00. (Sākotnēji 2013.gada budžetā Madonas novada pašvaldības finansējums bija 3,17 Ls vienam izglītojamam).

Salīdzinoši daudz iesniegumu saņemts par Saldus novada skolām. Saldus novads arī ir starp tām pašvaldībām, kas mācību līdzekļu iegādei piešķīris nesamērīgi mazu finansējumu – 7,82 Ls vienam skolēnam. Saņemta informācija, ka, izvērtējot pašreizējās Saldus novada budžeta iespējas, papildu finansējumu šajā gadā piešķirt nav iespējams. Izglītības pārvaldei tiekoties kopējā sanāksmē ar ekonomisti, izpilddirektoru un skolu vadītājiem, ir nolemts nākamajā gadā ieplānot noteiktu summu katram izglītojamajam pēc vienādiem nosacījumiem un kritērijiem. Saldus novada skolās skolēnu vecākiem netiek prasīts iegādāties darba burtnīcas. Skolas ir apzinājušas situāciju, rūpīgi izvērtējušas darba burtnīcu nepieciešamību un līdz septembra beigām plāno iepirkt trūkstošās darba burtnīcas par valsts papildfinansējumu vai pašvaldības līdzekļiem. Šobrīd skolotāji mācību procesu veiksmīgi nodrošina, izmantojot tikai mācību grāmatu, vai arī strādā diferencēti. Katrs pedagogs ir atbildīgs par standarta apguvi, izvēloties gan mācību metodes, paņēmienus, gan nepieciešamos mācību līdzekļus.

Situāciju saasina apstākļi, ka valsts mērķdotācija mācību grāmatām pielīdzinātajām darba burtnīcām septembrī vēl izglītības iestādēs nebija saņemta, jo Ministru kabineta noteikumi par to, kā sadalīt valsts mērķdotāciju pašvaldībām stājās spēkā 27.septembrī (Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumi Nr.893 „Kārtība, kādā valsts un pašvaldības organizē un finansē mācību līdzekļu izdošanu un iegādi izglītības iestādēm”).

---

² Piemēram, Jaunpils nov. Ciblas nov. Olaines nov. Jelgavas nov. u.c.

2013.gada 6.septembrī IZM rīkotajā preses konferencē uzzinājām, ka visu ilgi gaidītā nauda mācību grāmatām pielīdzinātajām darba burtnīcām būs tikai aptuveni 2 lati vienam skolēnam (papildus 6,24 Ls grāmatām, kas jau ir skolās saņemta un kuru var tērēt tikai grāmatām, nevis darba burtnīcām). Ņemot vērā, ka, piemēram, mācību priekšmetā „Angļu valoda” vienas darba burtnīcas cena ir 7,37 Ls, kas ievērojami (vairāk nekā trīs reizes) pārsniedz 2 latus, skola par valsts mērķdotāciju varēs iegādāties tikai tik darba burtnīcu, cik pietiks naudas (nevis tik, cik vajag, t.i., katram skolēnam). Tāpēc skolas aicina un lūdz vecākus, kuri var un grib, nopirkt burtnīcas par saviem līdzekļiem.

Izglītības iestādes ir izlēmušas, kuros mācību priekšmetos tiešām vajag darba burtnīcas, un tās ir nopirkas vai tuvākajā laikā tiks nopirkas, un kur bez tām var iztikt, lietojot citus mācību līdzekļus.

Skolas informē vecākus par finansiālo situāciju, un vecāki atsevišķos gadījumos izrāda iniciatīvu nopirkt darba burtnīcas vēl kādā mācību priekšmetā. Vecāki ir tiesīgi to darīt, taču tādā gadījumā vienlaikus jāatrisina arī jautājums, kā sagādāt darba burtnīcas tiem bērniem, kuru vecāki ir pret mācību līdzekļu pirkšanu. Piemēram, klasē ir 30 bērnu, 25 bērnu vecāki izsaka gribu nopirkt darba burtnīcas, bet piecu bērnu vecāki saka, lai māca ar skolā pieejamiem līdzekļiem. Tādā gadījumā tiem, kas ir par pirkšanu, būtu jānopērk visas 30, lai skolotājs var strādāt.

Bieži sastopama situācija, ka daļai bērnu ir daba burtnīcas, jo vecāki tās ir nopirkuši, un daļai nav, jo vecāki gaida, kad tās sagādās skola. Skola saka, ka skolotājs var strādāt arī bez darba burtnīcām un burtnīcas konkrētajā mācību priekšmetā netiks pirkas. Tad neapmierinātas ir abas puses. Tāpēc jātiek skaidrībā par šādiem jautājumiem:

- 1) Vai konkrētajā mācību priekšmetā darba burtnīca tiešām ir vajadzīga (kāds labums, ja būs, un kā mācīs, ja nebūs)?
- 2) Vai skola nopirks darba burtnīcas?
- 3) Ja skola nepirks, vai skolotājs lietos, ja nopirks vecāki?
- 4) Cik vecāki grib, lai bērns mācās pēc darba burtnīcām, un ir gatavi tās nopirkt?
- 5) Vai skola nopirks tiem bērniem, kuriem vecāki nebūs nopirkuši?
- 6) Ja skola nepirks pat dažas burtnīcas konkrētajā mācību priekšmetā, jo uzskata, ka bez tām var iztikt, vai vecāki, kuri ir par darba burtnīcu pirkšanu, ir gatavi tās nopirkt visai klasei?

Darba burtnīcas nav obligātas, var izmantot citus mācību līdzekļus. Izglītības iestāde darba burtnīcas var lietot tādā gadījumā, ja tās ir sagādātas visiem bērniem (nopirkas par pašvaldības finansējumu vai vecāki nolēmuši tās nopirkt par privātiem līdzekļiem), vai atteikties no darba burtnīcu lietošanas un izmantot citus mācību līdzekļus. Nav lietderīgi, ja daļai skolēnu ir darba burtnīcas, bet daļai skolēnu nav. Skolai šādos finanšu apstākļos būtu jāizvēlas citi mācību līdzekļi, ja nav naudas darba burtnīcām.

Katrā ziņā mācību līdzekļu iegādes jautājumu nedrīkst pārlīkt uz vecāku atbildību.

Rīga – konstatēta atšķirīga situācija dažādās Rīgas skolās. Ir skolas, kuras nodrošina visus nepieciešamos mācību līdzekļus, un ir skolas, kuras mācību līdzekļus nav sagādājušas. Atšķirīgā situācija vienas pašvaldības ietvaros varētu rasties atkarībā no direktora rīcības – vai tika aprēķināts, cik maksā programmas īstenošana, un pieprasīts attiecīgs finansējums dibinātajam.

Piemēri:

Friča Brīvzemnieka pamatskola 1.a klases vecāku sapulcē š.g.20.augustā klases audzinātāja informējusi, ka skola nodrošinās tikai divas darba burtnīcas, bet pārējās (matemātika, latviešu valoda un angļu valoda) vecākiem būtu vēlams iegādāties pašiem. Ņemot vērā, ka izteikts ieteikums, nevis obligāta prasība, pārkāpums nav konstatēts.

Rīgas 3.ģimnāzija - skola nevar nodrošināt angļu, franču un krievu valodas grāmatas, jo nav finanšu līdzekļu (informācija pieejama <http://www.r3g.lv/sakums?post=10>). Angļu valodas grāmata maksāja 9,99 Ls, angļu valodas darba burtnīca - 7,37 Ls, franču valodas grāmata - 13,39 Ls, krievu valodas grāmata - 2,55 Ls (vecāku sniegtā informācija). Lūdzām IKVD izvērtēt Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas rīcību, pienācīgi nenodrošinot izglītības programmu īstenošanai nepieciešamos mācību līdzekļus.

Rīgas Kultūru vidusskola – 2.a klases audzinātāja teikusi, ka sakarā ar skolas nepietiekamo budžetu vecākiem būtu jāiegādājas darba burtnīcas ētikā, dabas zinībās, matemātikā un sociālajās zinībās. Saņēmām vecāku pārstāves skaidrojumu, ka pirkt darba burtnīcas bijusi vecāku brīva griba, līdz ar to tiesību iegūt izglītību bez maksas pārkāpums netika konstatēts. Tomēr secināms, ka vecāki pieņēmuši lēmumu nodrošināt mācību līdzekļus tādēļ, ka skolai trūkst finanšu līdzekļu mācību līdzekļu iegādei. Aicinājām Rīgas Kultūru vidusskolu nākamajā mācību gadā rast iespēju nodrošināt nepieciešamos mācību līdzekļus par pašvaldības budžeta līdzekļiem, nepārliedot šo izglītības iestādes pienākumu uz vecākiem

Rīgas 47.vidusskola - saņemta informācija, ka 4.a klasē vecākiem jāpērk darba burtnīcas.

Saskaņā ar direktores, 4.a klases vecāku komitejas un 4.a klases audzinātājas skaidrojumu 4.a klases vecāki ir nolēmuši paši iegādāties divus mācību līdzekļus: darba burtnīcu matemātikā (1,24 Ls) un darba lapas latviešu valodā (1,37 Ls). Tiesībsargam ir iesniegts rakstisks apliecinājums, ka 21 vecāks ir izteicis gribu personīgi iegādāties divus iepriekš minētos mācību līdzekļus, kā arī sniegta informācija, ka vecāku sapulcē neviens vecāks iebildumus nav izteicis.

Rīgas 49.vidusskola – saņemta informācija, ka skola nav nopirkusi nevienu darba burtnīcu sākumskolai, vecākajās klasēs vecākiem jāpērk grāmatas un darba burtnīcas visās svešvalodās – angļu, krievu, vācu valodā. Ņemot vērā, ka par šo skolu saņemti vairāki iesniegumi par mācību līdzekļu nenodrošināšanu, lūgšim IKVD izvērtēt Rīgas 49.vidusskolas rīcību.

Rīgas 45.vidusskola - saņemta informācija, ka izglītojamiem pieprasīta samaksa par izglītojamā dienasgrāmatu. Lūdzām skolu paskaidrot rīcības tiesisko pamatojumu, kā arī sniegt viedokli par iespēju atlīdzināt vecākiem radītos zaudējumus. Saņēmām skolas atbildi, ka skola ir rīkojusies „atbilstoši maija mēnesī spēkā esošajai likumdošanai” un normatīvajos aktos „nav skaidrojumu, kas iegādājas izglītojamo dienasgrāmatu”. Ņemot vērā, ka par šo skolu saņemti arī vairāki iesniegumi saistībā ar darba burtnīcu nenodrošināšanu, lūgšim IKVD izvērtēt Rīgas 45.vidusskolas rīcību.

Rīgas 94.vidusskola - saņemta informācija, ka 8. klases skolēniem liek pirkt darba burtnīcas krievu valodā un vēsturē. 11.klases skolēniem liek iegādāties darba burtnīcas Biznesa ekonomiskajos pamatos.

Sazinoties ar Rīgas 94.vidusskolu, tika noskaidrots, ka krievu valodā un vēsturē nav nepieciešams pirkt darba burtnīcas. Krievu valodas apguvei tiks izmantots cita veida mācību

materiāls. Savukārt darba burtnīcas vēsturē skola esot pasūtījusi nepieciešamā apjomā. Darba burtnīcas Biznesa ekonomiskajos pamatos nav obligātas mācību programmas apguvei, tāpēc skola tās nav pasūtījusi. Biznesa ekonomisko pamatu skolotāja ir ieteikusi iegādāties darba burtnīcu tiem skolēniem, kuri izvēlējušies kārtot eksāmenu šajā priekšmetā. No skolas sniegtā skaidrojuma secināms, ka mācību priekšmetu var apgūt, neizmantojot darba burtnīcu.

Rīgas Hanzas vidusskola – saņemta informācija, ka izglītojamiem pieprasīta samaksa 1,50 Ls apmērā par izglītojamā dienasgrāmatu. Lūdzām skolu paskaidrot rīcības tiesisko pamatojumu, kā arī sniegt viedokli par iespēju atlīdzināt vecākiem radītos zaudējumus. Saņēmām skolas atbildi, ka **skola atlīdzinās vecākiem radītos zaudējumus, t.i., atdos naudu atpakaļ katram vecākam.**

Rīgas Mūzikas internātvīdusskola - sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka skola vecākiem mācību līdzekļu sarakstus nav devusi, kā arī nav lūgusi vecākus iegādāties mācību līdzekļus. Pirms mācību gada sākuma direktore kopā ar skolotājiem ir izvērtējusi, kurām klasēm un kuros mācību priekšmetos darba burtnīcas tiešām ir vajadzīgas un kur var no tām atteikties. Tajos mācību priekšmetos, kur nolemts lietot, skola tās ir nopirkusi visiem skolēniem. Pēc direktores teiktā, darba burtnīcas ir nopirktas visiem vai tās nelieto vispār.

Alūksnes pilsētas sākumskola – saskaņā ar skolas skaidrojumu darba burtnīcas nav obligātas un skola ir piedāvājusi tās iegādāties tiem vecākiem, kuri vēlas un kuriem ir tāda iespēja. Darba burtnīcas tiek izmantotas kā papildu mācību līdzeklis mājās vai pagarinātās daba dienas grupā. Ja darba burtnīcas ir visiem, tikai tad tās iespējams izmantot klasē. Ja nav, tad skolotājs izmanto citus mācību līdzekļus.

Baldones vidusskola - sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka skolā tiks apzināta situācija, cik bērniem darba burtnīcas ir nopirktas. Tiem bērniem, kuriem nebūs, skola nopirks, tiklīdz Izglītības un zinātnes ministrija būs ieskaitījusi naudu. Pedagogi strādā, izmantojot citus mācību līdzekļus. Konkrētajā gadījumā nav konstatējams, ka skola liek vecākiem iegādāties mācību līdzekļus.

Bauskas pilsētas pamatskola – saņemta informācija, ka skolēniem netiek nodrošinātas, taču tiek lietotas darba burtnīcas. Vecākiem darba burtnīcas neliek pirkt, bet skolotāji bērnus atstāj pēc stundām, lai bērni norakstītu uzdevumus no darba burtnīcas. Pirmās klases un trešās klases skolēnu vecākiem skolotāji teikuši, ja negribiet, lai bērns pārraksta uzdevumus, pērciet burtnīcas. Skolai lūgts skaidrojums par skolēnu nodrošinājumu ar mācību līdzekļiem – kādēļ skola ir izvēlējusies lietot darba burtnīcas kā mācību līdzekli, ja tās nav nodrošinātas par valsts un pašvaldības finansējumu, atbilde vēl nav saņemta.

Gulbenes 2.vīdusskola - saņemta informācija, ka Gulbenes 2.vīdusskolā 2.septembrī vecākiem tika pateikts, ka darba burtnīcas pirkt nav nepieciešams, taču nedēļu vēlāk 2.klases skolēnu vecākiem tika lūgts nopirkt matemātikas, dabaszinības un angļu valodas darba burtnīcas. Turklāt kases audzinātājs bērniem teicis, ka, ja arī angļu valodas burtnīcas bērniem tiks izsniegtas, vecākiem par tām būs jāmaksā. Skolai lūgts skaidrojums par 2.klases skolēnu nodrošinājumu ar mācību līdzekļiem, atbilde nav saņemta.

Gulbenes Bērzu sākumskola - saņemta informācija, ka Gulbenes Bērzu sākumskolā 2.septembrī 4.klases vecāku sanāksmē vecāki vienojās, ka nopirks bērniem matemātikas darba burtnīcas. Šobrīd skolotājs bērniem, kuriem nav dabaszinību darba burtnīcu, nevis vecākiem, izsaka pārmetumus, ka nav iegādātas dabaszinību burtnīcas. Mācību priekšmetā angļu valoda dažiem bērniem vecāki ir paši iegādājušies darba burtnīcas, pārējiem vecākiem netiek prasītas

angļu valodas darba burtnīcas, taču pedagogs dažus mājas darbus uzdot pildīt darba burtnīcās, kuru nav pusei no skolēniem (tas redzams no ierakstiem e-klasē). Skolai lūgts skaidrojums par situāciju 4.klases skolēnu nodrošinājumā ar mācību līdzekļiem, atbilde nav saņemta.

Ikšķiles vidusskola – saņemti vairāki iesniegumi, ka darba burtnīcas vecākiem jāiegādājas pašiem vai jākopē no kāda, kam tās ir pieejamas, jo pašvaldības finansējums darba burtnīcu iegādei skolai nav izdalīts. Pārbaudi par izglītojamo tiesību nodrošināšanu veica Izglītības kvalitātes valsts dienests (www.ikvd.gov.lv), kura kompetencē ir likumu ievērošanas uzraudzība izglītības iestādēs.

Jēkabpils novada Zetas vidusskola - saņemta informācija, ka mūzikas skolotāja liek pirkt mūzikas burtnīcas 3.,4.,5.,6. klasei. Sazinoties ar skolu, tika noskaidrots, ka, sagaidot finansējumu no pašvaldības, skola nopirks nepieciešamās mācību burtnīcas. Turklāt tika norādīts, ka minētās mācību burtnīcas neesot obligātas mācību programmas apguvei. Tā kā daži vecāki esot nopirkuši mācību burtnīcas, bet daži nē, iztrūkstošo skaitu nopirks skola, lai skolotājiem būtu ērtāk strādāt.

Krāslavas Varavīksnes vidusskola – saņemta informācija, ka skolas nopirktajās darba burtnīcās neatļauj rakstīt iekšā un skolas mācību grāmatas neatļauj nest uz mājām. Sazinoties ar Krāslavas Varavīksnes vidusskolas direktori, noskaidrots, ka skolā līdzšinējā prettiesiskā prakse tiks mainīta – skolas nopirktajās darba burtnīcās atļaus veikt ierakstus, kā arī mācību grāmatu angļu valodā atļaus ņemt uz mājām, lai no tās mācītos vai burtnīcā izpildītu uzdevumus.

Liepājas 15.vidusskola - saņemti vairāki, tostarp, bērnu, iesniegumi par mācību līdzekļu lietošanas kārtību un nodrošinājumu ar mācību līdzekļiem - 8.klasē ģeogrāfijā diviem bērniem tiek izsniegta viena darba burtnīca, no kuras skolotāja liek pārrakstīt un pārzīmēt. Skolas izsniegtajā burtnīcā rakstīt iekšā neatļauj, turklāt tiem bērniem, kuriem ir sava, vecāku pirktā burtnīca, liek vērtējumu par darbu darba burtnīcā, bet tiem, kuriem vecāki nav nopirkuši – neliek. 8.c klasē diviem bērniem ir viena darba burtnīca angļu valodā, arī tajā nedrīkst rakstīt iekšā. Tiek radīti tādi apstākļi, lai vecāki izvēlētos nepieciešamo nopirkt. 8.klasē vecākiem jāpērk darba burtnīcas angļu valodā, krievu valodā, vēsturē, ģeometrijā. 4.klasē – darba burtnīcas ir nopirktas 10 bērniem, klases audzinātāja teikusi, ka pārējiem tās jāpērk pašiem. Pēc sazināšanās ar skolas direktoru pārkāpumi nekavējoties tika novērsti – ar direktora rīkojumu darba burtnīcu lietošana tika pārtraukta, līdz skola tās sagādās visiem skolēniem.

Liepājas 2.vidusskola – saņemta informācija, ka skolotāja e-klasē uzdevusi mājas darbu matemātikā no darba burtnīcas, kuru skola nav sagādājusi. Sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka skola ir pasūtījusi darba burtnīcas matemātikā 3.klasei, kas ir nopirktas, bet vēl nav atvestas no Rīgas. Tā kā vairākiem bērniem ir vecāku nopirktas burtnīcas, skolotāja esot „pasteigusies” uzdot mājas darbu no darba burtnīcas. Vecākiem darba burtnīca nav jāpērk, skola visiem tās iedos.

Liepājas 5.vidusskola – saņemta informācija, ka pirmklasnieku vecākiem jāpērk darba burtnīcas. Sazinoties ar Liepājas 5.vidusskolas direktori, noskaidrots, ka pašvaldība ir piešķīrusi papildu finansējumu un darba burtnīcas tiks vēl nopirktas un 1.-4.klases skolēni drīkstēs tajās rakstīt iekšā.

Liepājas Raiņa 6.vidusskola - saņemta informācija, ka nepietiek grāmatu "Jaunais pasaules ģeogrāfijas atlases" 7.klasei. Tādēļ grāmatu liek pirkt vecākiem, pretējā gadījumā divi bērni mācīsies ar vienu grāmatu un nevarēs izpildīt mājas darbus. Sazinoties direktoru, tika

noskaidrots, ka visas nepieciešamās un iztrūkstošās grāmatas tika pasūtītas nepieciešamā apjomā. Tās būs iegādātas, sagaidot finansējumu no pašvaldības.

Madonas 2.vidusskola - saņemta informācija, ka Madonas 2.vidusskola pieprasa izglītojamiem samaksu 3,00 Ls apmērā par izglītojamā dienasgrāmatu. Lūgts līdz 2013.gada 30.septembrim sniegt informāciju, vai skola liek iegādāties izglītojamā dienasgrāmatu. Ja izglītojamo vecākiem dienasgrāmata ir jāiegādājas, paskaidrot rīcības tiesisko pamatojumu (norādot piemēroto tiesību normu). Ja skola liek vecākiem iegādāties izglītojamā dienasgrāmatu bez tiesiska pamata, lūgs sniegt viedokli par iespēju mainīt praksi un turpmāk nodrošināt izglītojamos ar dienasgrāmatām, kas iegādātas par skolas budžeta līdzekļiem.

Saldus pilsētas pamatskola – saņemta informācija, ka 3.klasē no visas klases ir pāris bērniem vecāki, kas ir iegādājušies paši darba burtnīcas. Nodarbību laikā tie bērni, kuriem nav darba burtnīcas, darbus pilda uz lapām vai parastajās burtnīcās. Noskaidrots, ka Saldus pamatskola ir pieprasījusi papildu finansējumu Saldus novada pašvaldībai. Izvērtējot pašreizējās Saldus novada budžeta iespējas, papildu finansējumu šajā gadā piešķirt nav iespējams, nolemts nākamajā gadā ieplānot nepieciešamo finansējumu.

Saldus novada Kalnu vidusskola – saņemta informācija, ka skola nav nodrošinājusi 11.klasei praktikuma burtnīcas vēsturē, no praktikuma burtnīcas, kura nav sagādāta, uzdots mājas darbs. Ģeogrāfijas skolotāja likusi iegādāties ģeogrāfijas darba burtnīcu 11.klasei. Saņemts skolas skaidrojums, ka praktikuma burtnīcas vēsturē pēc vecāku iniciatīvas tika sagādātas jau maija mēnesī. Kas attiecas uz konkrēto situāciju 11. klasē, no 17 klasē esošajiem skolēniem burtnīca nebija vienam skolēnam. No ģeogrāfijas skolotājas saņemts paskaidrojums, ka viņa nav likusi burtnīcas iegādāties, darba burtnīcas ģeogrāfijā vecāki nopirkuši pēc savas iniciatīvas. Burtnīcu nav bijis vienam vai diviem skolēniem. Skolā ir noskaidrota situācija par trūkstošajām darba burtnīcām. Trūkstošās darba burtnīcas tiks iegādātas par pagasta pārvaldes vai valsts iedalītiem papildu līdzekļiem. Saņemts arī Izglītības pārvaldes skaidrojums, ka līdz septembra beigām Saldus novada skolās šis jautājums tiks sakārtots.

Saldus sākumskola – saņemta informācija, ka vecākiem jāpērk pirmklasniekiem Ābece un darba burtnīcas matemātikā, dabaszinībās un mūzikā. Tika saņemts skolas skaidrojums, ka vecāki mācību līdzekļus nopirkuši pēc pašu vēlēšanās. Skolai tika uzdots papildjautājums - vai skola nodrošinās darba burtnīcas matemātikā, dabaszinībās un mūzikā tiem bērniem, kuru vecāki nav rakstiski apliecinājuši, ka vēlas paši nopirkt darba burtnīcas? Sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka skola ir nodrošinājusi darba burtnīcas matemātikā, dabaszinībās un mūzikā tam bērnam, ar kuru vecākiem nevienojās par burtnīcu iegādi. Neviens no vecākiem nav griezies ar jautājumiem, neskaidrībām vai pretenzijām pie skolas administrācijas vai klašu audzinātājiem. Skola ir apzinājusi situāciju katrā klasē, un nepieciešamās darba burtnīcas ir nodrošinātas visiem skolēniem.

Saldus novada Lutriņu sākumskola – saņemta informācija, ka vecākiem jāpērk darba burtnīcas. Skola sniedza šādu skaidrojumu: „Jebkuram, kurš augustā zvanīja un apjautājās, ko darīt, teicām – nepērciet. Ņemot vērā to, ka vecāki plāno savus izdevumus, daži jau maijā nopirka visu nepieciešamo nākamajam mācību gadam. Skolā ir apzināta izveidojusies situācija. Skola ir iegādājusies daļu darba burtnīcu par savu naudu, pārējās burtnīcas tiks iegādātas līdz septembra beigām par papildus finansējumu un pagasta līdzekļiem.”

Smiltenes novada Launkalnes pamatskola – sazinoties ar direktori un ar 3.klases audzinātāju, noskaidrots, ka vecākiem darba burtnīcas nav jāpērk. Skolai ir piešķirts finansējums un visas nepieciešamās darba burtnīcas tiks nopirktas. Skolotāja esot bērniem teikusi, ka vecākiem darba burtnīcas nav jāpērk.

Rēzeknes Poļu ģimnāzija, Rēzeknes 1., 5., 6.vidusskola - Rēzeknes pašvaldība 2013./2014.māc.g.visiem bērniem nopirka darba burtnīcas tikai sociālajās zinībās un angļu valodā, bet matemātikas, dabaszinības, mūzikas darba burtnīcas lieto, ja nopirks vecāki.

Rēzeknes pilsētas domei tika nosūtīta vēstule ar lūgumu izvērtēt iespēju piešķirt papildu finansējumu izglītojamo nodrošināšanai ar mācību līdzekļiem.

Ventspils 1.pamatskola – saņemta informācija, ka sākumskolas skolēnu vecākiem jāpērk darba burtnīcas. Sazinoties ar direktori, noskaidrots, ka neviens no vecākiem nav skolas administrācijai izteicis pārmērumus par to, ka darba burtnīcas jāpērk piespiedu kārtā. Ja vecāki ir iegādājušies darba burtnīcas, tad tā ir bijusi viņu brīva griba. Konkrētajā gadījumā secināts, ka vecāki pieņēmuši lēmumu nodrošināt mācību līdzekļus tādēļ, ka skolai trūkst finanšu līdzekļu mācību līdzekļu iegādei. Skolai ieteikts nākamajā mācību gadā rast iespēju nodrošināt nepieciešamos mācību līdzekļus par pašvaldības budžeta līdzekļiem, nepārliekot šo izglītības iestādes pienākumu uz vecākiem.